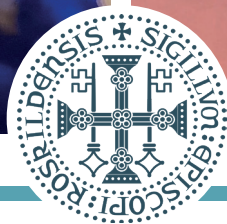
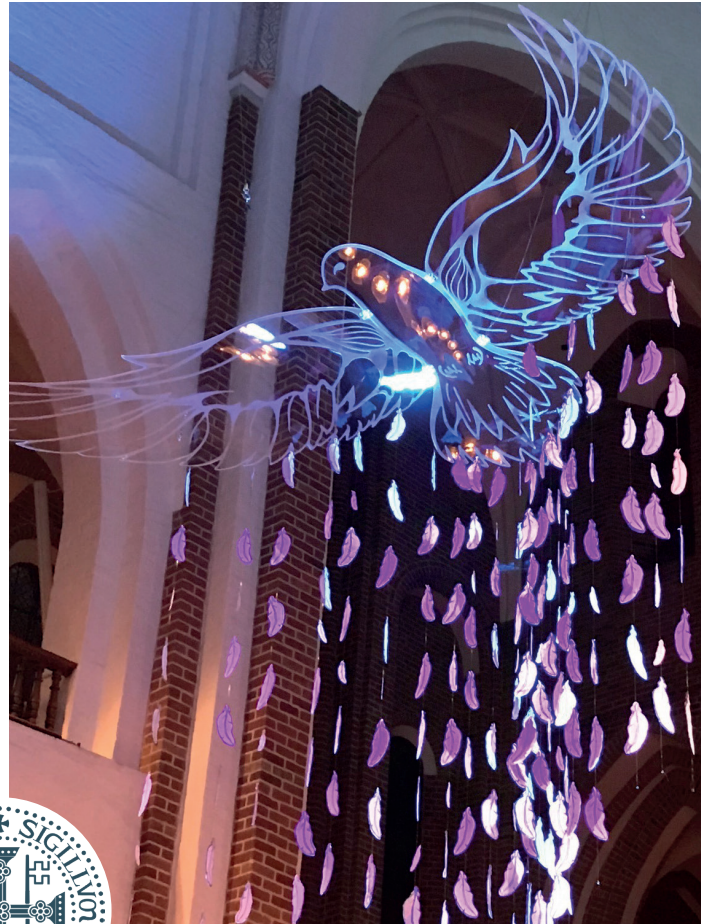

Undervisningsmateriale Konfirmandtræf 2025

Roskilde Stift

Kolofon

Materialet er udarbejdet af Roskilde Stifts religionspædagogiske udvalg.
Tak til alle, der undervejs har læst med og kommenteret.

INDHOLD

Forord	s. 4
Indledning	s. 6
Første undervisningsgang	s. 10
Anden undervisningsgang	s. 12
Tredje undervisningsgang	s. 14
Quickguide	s. 16
Bilag 1-9	s. 18-29

FORORD AF ULLA THORBJØRN HANSEN

Temaet for konfirmandtræf 2025 er Trosbekendelsen, som sætter ord på det centrale i kristendommen. Vores tema er en rigtig god anledning til at bruge tid på at tale om tro og den kristne tros indhold med konfirmanderne.

Hvad vil det sige at tro?

Hvad - eller rettere hvem tror vi på?

Kan alle mennesker komme til at tro? Eller er det forbeholdt en udvalgt gruppe mennesker, som har fået en særlig evne eller sans for det religiøse?

Anlæg og vilkår

Der er nogle, der siger, at det forholder sig med evnen til at tro som med den musikalske sans og andre af åndens gaver. Er man ikke født med dem, får man dem aldrig. Men det er ikke sandt!

Det er sandt, at det ene menneske ikke kan fremtvinge troen i det andet menneske. Men det er ikke sandt, at den kristne tro er en evne, som mennesket enten er født med eller helt mangler. For det ville betyde, at hjælpeløshed skulle være en evne; men hjælpeløshed er snarere det modsatte af en evne. At være hjælpeløs er et grundvilkår, en livsbetingelse. Der er intet særligt i ikke at kunne hjælpe sig selv. Men der skal af og til noget særligt til for at opdage det og bede om hjælp.

Det er blevet sagt, at *“der skal to ting til, for at der kan være tale om tro: et menneske, der ikke kan hjælpe sig selv, og én, der kan hjælpe”*. Ligesom en mor eller far ikke behøver at være særlig indrettet for at søge hjælp til deres syge barn, lige så lidt behøver et menneske at være særlig indrettet for at tro på Gud.

“Jeg kan selv”

Kan selv er en vigtig fase i et barns udvikling. Barnet lærer at kravle op i sengen eller drikke uden en hjælpende hånd ved at kaste sig ud i det. Det er en sund livsindstilling, der gør børn og unge duelige til at klare mere og mere selv for en dag at kunne klare sig uden deres forældre.

Men klamrer man sig til den livsindstilling som ungt menneske eller som gammel for den sags skyld,, at man kan ALT selv, vil det før eller siden gå op for én, at det kan man ikke. Det er ganske enkelt en vildfarelse. Undervejs opdager vi, at det ikke er alt, vi er herre over. Livets mure er af mange slags.

Når vi tager Trosbekendelsens ord i vores mund ved gudstjenesterne, til konfirmandundervisningen og til selve konfirmationen, så sætter vi ord på vores afhængighed af og tillid til Gud. Vi sætter ord på, at vi har brug for Guds hjælp i livet.

Syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv

Trosbekendelsen er kort og godt en kondenseret udgave af den kristne tro.

I den bekender vi troen på den treenige Gud, nemlig Gud Fader, Søn og Helligånd.

Den treenige Gud giver kristendommen en unik dynamik, for Gud er ikke en fjern eller diffus gud. Gud er kendt, da Gud har vist sig gennem sin Søn af kød og blod, Jesus Kristus. Og efter Jesu død og opstandelse, så lever Gud i os med sin Ånd.

I trosbekendelsen bekender vi troen på syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv. Og det evige liv, det er ikke kun, som nogle fejlagtigt tror, et udtryk for et liv på den anden side af dødens grænse. Det evige liv er liv med Gud allerede nu og på den anden side af dødens grænse. Det er det kristne håb, at vi mennesker hører Gud til uanset, hvad der sker i vores liv, om vi lever eller dør.

De helliges samfund

Nogle undrer sig over, at vi går fra at bekende, at vi tror på Gud Fader, Søn og Helligånd til pludselig at bekende, at vi tror på de helliges samfund. For hvad vil de helliges samfund egentlig sige? Et kort svar er, at det er de helliges fællesskab. Fællesskabet af mennesker, der tilhører den Hellige selv – den treenige Gud.

Og når vi tilhører den Hellige, så skylder vi også at leve, som han vil, at vi skal leve – d.v.s. i og med kærlighed til Gud og næsten. Ja, ifølge evangelisten Johannes har Jesus engang sagt: *“Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden.”*

Det er desværre langt fra altid, at det lykkes for os. Vi bekender at vi tror, men det er ikke altid, at vi formår at lade troen føre til indbyrdes kærlighed og gode gerninger. Vi har det med at gøre visse ting, vi ikke ville, synger vi i en moderne salme af Iben Krogsdal.

I forlængelse heraf giver det fortsat mening ikke bare at bekende troen, men også at forsage djævelen.

Forsagelsen

Det er næppe tilfældigt, at det var i 1949 efter afslutningen på 2. Verdenskrig, at man besluttede at følge Grundtvigs gamle opfordring til, at forsagelsen skulle med som en vigtig optakt til trosbekendelsen. Forsagelsen forstår Grundtvig som en form for omvendelse – en vendes sig bort fra alt det onde, som vil ødelægge livet i os og omkring os.

For livet er en kamp – en kamp imellem det gode og det onde, som Grundtvig skriver:

*Godt og ondt og lys og mørke,
sandt og løgn og liv og død
i hvert hjerte prøver styrke,
farligt er det sammenstød...*
(DDS 155 v. 3)

Ja, faktum er, at vi lever i en verden, hvor ondskab og mørkets gerninger er en realitet. Og ind i den virkelighed giver det fortsat altid mening at forsage og sige nej til det onde, som kan hindre os – hver for sig og sammen - i at vælge og leve det gode liv omsluttet af den treenige Guds tilgivelse, forsoning og fornyelse. Det giver mening at kalde det onde ved navn og bede om Guds hjælp til at holde os fast i troen, håbet og kærligheden, og dermed hjælpe os i kampen mod det onde.

Alt dette og mere til er, hvad Trosbekendelsen handler om. Der er noget, vi siger nej til, og noget vi siger ja-tak til.

På gensyn til konfirmandtræf 2025!

INDLEDNING

Kære præst og konfirmandlærer

Her får du undervisningsmaterialet til konfirmandtræf 2024 i Roskilde Domkirke. Vi glæder os meget til at se jer. Temaet for undervisningsmaterialet og konfirmandtræffet er *Trosbekendelsen*. Arbejdsgruppen bag konfirmandtræffet har lavet tre undervisningsgange á halvanden time samt en enkelt undervisningsgang med det vigtigste, hvis man kun kan nå én undervisningsgang inden konfirmandtræffet.

Forberedelse til besøget i domkirken

Det er en stor fordel, hvis konfirmanderne inden besøget i domkirken har øvet to salmer, nemlig salmebogens nr. 70 (Du kom til vor runde jord) og nr. 192 (Hil dig, Frelser og Forsoner, melodi Hoffmann), *Trosbekendelsen* og Fadervor. Det giver et stærkere fællesskab, hvis man kan synge sammen med de andre. Det er også vigtigt, at konfirmanderne kender til at gå til nadver, og at I forinden har forklaret dem, hvad gående/kontinuerlig altergang er.

På vej til og fra domkirken

Det er forskelligt, hvordan I kommer til Roskilde, men hvis I har fælles transporttid, vil vi foreslå, at I bruger tiden aktivt. Øv fx salmerne og *Trosbekendelsen* og fortæl om domkirken og hvad, I skal ind og opleve mv. **Bilag 1** giver inspiration hertil samt forslag til flere aktiviteter.

Når I kommer ud fra domkirken, kan det være en fordel, at præsten/underviseren har en tydelig markering af, hvor man befinder sig (især de sene hold). Medbring fx et skilt, et banner, en paraply i stærke farver eller andet, der gør, at I kan finde hinanden i mørket.

Besøget i domkirken

Ved besøget i domkirken bliver I ved indgangen mødt af en guide, der vil lede jer rundt i domkirken. I skal rundt til fire poster. Efterfølgende samles alle i kirkens skib, og vi fejrer gudstjeneste sammen og slutter af med gående altergang. Konfirmanderne bliver fulgt til og fra posterne af guider fra Rollespilsakademiet. Guiderne hjælper også med at skabe sammenhold og stemning under besøget. De fire poster består primært af en aktivitet suppleret med fortælling. Du må meget gerne tage del i aktiviteten sammen med konfirmanderne. Posterne har hhv. fokus på Fader, Søn, Ånd og musikalsk fordybelse.

Hjemme igen efter konfirmandtræffet

Det er forskelligt, hvordan I lokalt har mulighed for at samle op på besøget i domkirken. Det er oplagt at tage en snak med konfirmanderne om, hvad deres oplevelse var. Spørg fx om, hvad det betyder for dem, at de har delt en oplevelse med 3500 andre konfirmander fra Roskilde Stift. Dernæst er der et mere socialt aspekt. Vores erfaring er, at langt de fleste konfirmander har en rigtig god oplevelse i domkirken. En sjælden gang opstår der en situation, som man naturligvis vil følge op på derhjemme. Det giver sig selv, når I selv følges med jeres konfirmander, men når det er "andre voksne", der følges med konfirmanderne (fx fordi I er mange hold afsted samtidig) kan I med fordel aftale, at du som underviser bliver briefet efterfølgende om besøget, og om hvordan konfirmanderne oplevede posterne og gudstjenesten.

Due og fjer

Vi har tradition for, at konfirmanderne kan skrive en bøn på en papirfjer til den store due, som hænges op i domkirken under konfirmandtræffet. Fjeren må også meget gerne udsmykkes, men ikke med glimmer eller andet, som kan falde af. Det er frivilligt, om I udarbejder disse små bønner med konfirmanderne til at hænge under duen i domkirken. Hvis I gør det, skal I bruge skabelonen ([Bilag 2](#)), og fjerene skal være stiftet i hænde senest tirsdag d. 21. januar 2025.

1. undervisningsgang:

1: Konfirmanderne undersøger Trosbekendelsen (30 min.):

Formål: Ideen med de indledende opgaver er, at konfirmanderne skal gå på opdagelse i Trosbekendelsen og finde ud af, hvad ordene faktisk betyder og ikke bare lære den som en remse.

- a. Lad konfirmanderne læse den apostolske trosbekendelse (**Bilag 3**)
- b. De løser opgaven: Hvilke ord er mærkelige eller svære at forstå? (**Bilag 4**). Gennemgå i plenum og forklar, hvad ordene betyder.
- c. Konfirmanderne arbejder i grupper af 3-4 med følgende spørgsmål til trosbekendelsen (**Bilag 5**):

Hvilke "personer" er med?

- Fra den almindelige verden (fx Pontius Pilatus, Jesus og Maria)
- Fra den guddommelige verden (fx Gud, Jesus og Djævelen)

Hvilke steder er med?

- Fra den almindelige verden: (fx jorden, kirken)
- Fra den guddommelige verden (fx Himlen, Dødsriget)

Hvordan viser Gud sig? (fx. som Far/skaber, Ånd, Jesus)

Hvilke bibelske fortællinger bliver der henvist til?

- Fra Det gamle Testamente (fx Skabelsen)
- Fra Det nye Testamente (fx Jesu fødsel, død og opstandelse)

2: Opsamling og samtale i plenum (10 min.):

Kom fx ind på følgende emner:

- Hvad skal man egentlig med en trosbekendelse?
- Hvem er Treenigheden? Og hvad er det vi tror på? (Brug evt. dette billede: *Vi møder én og samme Gud i tre skikkelser, lidt ligesom vores vigtigste element vand kommer i tre former som flydende vand, is og vanddamp.*)
- Er der noget i Trosbekendelsen, som er svært at tro på? Hvad?
- Skal man tro på det hele for at blive konfirmeret?
- Grib til slut fat i "forsagelsen?" Hvad betyder den, og hvorfor er den med?

Se med her <https://vimeo.com/854968407>

hvis du vil have bud på svar på ovenstående spørgsmål.

3: Tegn en del af Trosbekendelsen (15 min.):

Del konfirmanderne op to og to og bed dem hver især tegne en del af Trosbekendelsen (**Bilag 6**).

Tegningerne kan lamineres og hænges op i undervisningslokalet.

Intro til Trosbekendelsen og Gud Fader

4. Gud Fader (15 min.):

Grib fat i: *"Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber"*.

Fortæl konfirmanderne, at det at kalde Gud for far betyder, at Gud har omsorg for mennesket, ligesom en god far har omsorg for sit barn.

Læs eller genfortæl legenden "fodspor i sandet" for konfirmanderne ([bilag 7](#)). Tal om, hvad legenden fortæller om Gud.

Andagt (20 min.):

- Salme 29: *Spænd over os dit himmelsejl*. Fortæl, at salmen er skrevet over Trosbekendelsen
- Trosbekendelsen siges
- Genfortæl/læs en bibelfortælling om Gud som far, f.eks. Jesus' dåb (Matt. 3,13-17) eller Jesus og de små børn (Mk. 10, 13-16)
- Bed Fadervor
- Salme 70: *Du kom til vor runde jord*.

2. undervisningsgang:

Fordybelse i Jesu liv

Formål: I denne lektion skal konfirmanderne fordybe sig i Jesu liv. Formålet med den første øvelse er at finde ud af, hvad konfirmanderne ved om Jesus i forvejen, så man som underviser kan se, hvilke fortællinger man senere skal fokusere på.

Trosbekendelsen siges i kor

Fortæl konfirmanderne, at vi i dag har fokus på den midterste del af Trosbekendelsen om Jesus.

Udfyld de manglende ord i Trosbekendelsen (10 min.):

(Bilag 8)

Lav en tidslinje over Jesus' liv (20- 25 min.):

Lav en vandret streg på tavlen. Tegn en stjerne i begyndelsen af tidslinjen og et kors nær slutningen af tidslinjen, men sørg for at have lidt plads foran stjernen, så der er plads til Mariæ bebudelse og efter korset til opstandelsen og Kristi himmelfart.

Udlever post-it's til konfirmanderne. De skal hver især skrive så mange personer og begivenheder fra Jesu liv, de kan huske. Der må stå én ting på hver seddel.

Når alle er færdige, taler konfirmanderne sammen to og to og sammenligner sedler.

Dubletter smides væk, og resten af sedlerne hænges op på tidslinjen på tavlen. Underviseren gennemgår tidslinjen.

Sammenlign tidslinjen med afsnittet om Jesus i Trosbekendelsen. Hvad mangler? (I Trosbekendelsen står kun om Jesu fødsel og død, ikke alle de gode fortællinger om, hvordan han mødte mennesker og hjalp dem).

Tal med konfirmanderne om, hvordan vi ved noget om Jesus/ hvor vi kan finde oplysninger om mennesket Jesus. Vi ved noget fra Trosbekendelsen, evangelierne og fra forskellige og samtidige kilder. Det skal blive tydeligt, at Jesus har levet i virkeligheden.

Jesus i Trosbekendelsen

Krea

Vælg en af nedenstående aktiviteter:

A: Lav en fjer til konfirmandtræffets due (10 min.)

Print en fjer ud til hver konfirmand ([Bilag 2](#)).

Bed konfirmanderne om at skrive en bøn på fjeren. Konfirmanderne må gerne udsmykke fjeren, så fjerene bliver farverige. Undlad at bruge glimmerlim, da det falder af og ligger overalt i domkirken.

Send fjerene til Roskilde Stift, Stændertorvet 3a, 4000 Roskilde. Fjerene skal være stiftet i hænde senest tirsdag d. 21. januar 2025.

B: Lav Trosbekendelsen med fagter (20 min.)

- Del konfirmanderne op to og to
- Del Trosbekendelsen ind i lige så mange stykker, som der er konfirmandpar ([Bilag 6](#))
- Giv konfirmandparrene hver en del af Trosbekendelsen
- Bed dem lave maks. to-tre fagter til deres del af Trosbekendelsen
- Hver del gennemgås og fagterne skrives/tegnes på tavlen
- Trosbekendelsen med fagter fremsiges som afslutning.

Andagt (20- 25 min.)

- Salme 70: *Du kom til vor runde jord*
- Trosbekendelsen med fagter eller som vekselkor: Underviseren siger en linje, konfirmanderne gentager
- Trosbekendelsen ord for ord

Trosbekendelsen lægges ord for ord i midtergangen i kirken (Find ark med alle 99 ord ved at søge på Konfirmandcenterets hjemmeside på "Gå Trosbekendelsen"). Konfirmanderne går langs ordene to gange, mens de siger Trosbekendelsen inde i hovedet. Anden gang stiller de sig ved det ord, der siger dem noget/ betyder mest for dem. Hver konfirmand forklarer, hvorfor man har valgt det ord. Præsten supplerer

- Bed Fadervor
- Salme 192: *Hil dig, Frelser og Forsoner.*

3. undervisningsgang:

Formål: At udfolde begrebet Helligånd sammen med konfirmanderne.

Sig Trosbekendelsen i kor (evt. med fagter fra sidste lektion).

Helligåndsduen som puslespil (15 min.).

Læg Helligåndsduen som puslespil (**Bilag 9**).

Klip på forhånd duen ud - enten efter prikkerne eller så hvert ord er en lille brik. Duerne kan evt. lamineres forinden. Konfirmanderne må gerne arbejde sammen to og to.

Tal efterfølgende om de ord, der findes på duen, og hvordan ordene hver især siger noget om Helligånden. Tal desuden om duen som symbol på Helligånden.

Trosbekendelsen i billeder (20-30 min.).

Send konfirmanderne ud at tage billeder, der passer til den sidste del af Trosbekendelsen.

Billederne kan deles på Padlet.com (få hjælp af en af konfirmanderne), eller brug materialet *Kort om Gud* og bed konfirmanderne matche ord og billeder.

Kun udvalgte ord skal have et billede tilknyttet. Eller udskriv billeder af Gud og brug dem.

Krea

Vælg en af nedenstående aktiviteter:

Symboler i stilhed (15-20 min.)

Køb et langt, tykt reb og bind det sammen til en cirkel.

Bed konfirmanderne tage fat omkring rebet med begge hænder og stille sig i en cirkel.

Konfirmanderne skal nu i stilhed forme følgende symboler:

- trekant
- hjerte
- dråbe
- evighedstegn (liggende 8-tal)
- anker
- kors
- cirkel
- Find selv på flere.

Helligånden i Trosbekendelsen

Treenighedsvimpel (20-30 min.)

Læg to farver papir samt sakse, lim og silkepapir eller et stykke pap i guld frem (silkepapir gør, at lyset slipper igennem, når man hænger vimplen op, guld er den guddommelige farve). Find også et stykke snor på min. to meter.

Begynd med en brainstorm: Hvilke symboler har vi lært om, som viser treenigheden? Præsten skriver forslagene på tavlen.

Konfirmanderne klipper hver især en dobbelttrekant ud. Den foldes på midten, så den danner en trekant. Konfirmanderne klipper et af symbolerne i trekanten - obs! Man skal klippe igennem begge stykker papir på én gang.

Konfirmanderne klipper et stykke silkepapir ud og limer det fast inde i trekanten og limer trekanten sammen om snoren. Når alle har sat deres trekant på, hænges vimplen op i lokalet, og konfirmanderne fremlægger, hvorfor de har valgt lige det symbol. Præsten supplerer.

Mal lys (30 min.)

Køb et bloklys pr. konfirmand (+ et par i overskud, fordi nogle laver fejl, og voksen ikke er så ligetil at gnutte af igen), lysvoksmaling til at male på lys (eller plader med farvet bivoks) og voksduge.

Brainstorm med konfirmanderne over symboler for Treenigheden.

Mal på lysene og stil dem til at tørre. Ved brug af bivoks: Klip symboler ud i bivoks og sæt dem på med hånden. Hold dem presset ind mod lyset, så varmen fra hånden "smelter" voksen fast på lyset. (Bivoks og lysvoksmaling kan købes i hobbyforretninger).

Andagt (20 min.):

- Salme 192: *Hil dig, Frelser og Forsoner*
- Trosbekendelsen med fagter
- Fortæl om Helligånden i Trosbekendelsen som den, der giver tro og fællesskab
- Bed Fadervor
- Salme 70: *Du kom til vor runde jord*

QUICKGUIDE

Hvis I kun kan nå én undervisningsgang inden konfirmandtræffet:

1: Konfirmanderne undersøger Trosbekendelsen (30 min.):

Formål: Ideen med de indledende opgaver er, at konfirmanderne skal gå på opdagelse i Trosbekendelsen og finde ud af, hvad ordene faktisk betyder og ikke bare lære den som en remse.

- a. Lad konfirmanderne læse den apostolske trosbekendelse (**Bilag 3**)
- b. De løser opgaven: Hvilke ord er mærkelige eller svære at forstå? (**Bilag 4**). Gennemgå i plenum og forklar, hvad ordene betyder.
- c. Konfirmanderne arbejder i grupper af 3-4 med følgende spørgsmål til trosbekendelsen (**Bilag 5**):

Hvilke "personer" er med?

- Fra den almindelige verden (fx Pontius Pilatus, Jesus og Maria)
- Fra den guddommelige verden (fx Gud, Jesus og Djævelen)

Hvilke steder er med?

- Fra den almindelige verden: (fx jorden, kirken)
- Fra den guddommelige verden (fx Himlen, Dødsriget)

Hvordan viser Gud sig? (fx. som Far/skaber, Ånd, Jesus)

Hvilke bibelske fortællinger bliver der henvist til?

- Fra Det gamle Testamente (fx Skabelsen)
- Fra Det nye Testamente (fx Jesu fødsel, død og opstandelse)

2: Opsamling og samtale i plenum (10 min.):

Kom fx ind på følgende emner:

- Hvad skal man egentlig med en trosbekendelse?
- Hvem er Treenigheden? Og hvad er det vi tror på? (Brug evt. dette billede: *Vi møder én og samme Gud i tre skikkelser, lidt ligesom vores vigtigste element vand kommer i tre former som flydende vand, is og vanddamp.*)
- Er der noget i Trosbekendelsen, som er svært at tro på? Hvad?
- Skal man tro på det hele for at blive konfirmeret?
- Grib til slut fat i "forsagelsen?" hvad betyder den og hvorfor er den med?

Se med her <https://vimeo.com/854968407> hvis du vil have bud på svar på ovenstående spørgsmål.

3: Lav en fjer til konfirmandtræffets due (10 min.)

Print en fjer ud til hver konfirmand ([Bilag 2](#)).

Bed konfirmanderne om at skrive en bøn på fjeren. Konfirmanderne må gerne udsmykke fjeren, så fjerene bliver farverige. Undlad at bruge glimmerlim, da det falder af og ligger overalt i domkirken.

Send fjerene til Roskilde Stift, Stændertorvet 3a, 4000 Roskilde. Fjerene skal være stiftet i hænde senest tirsdag d. 23. januar 2024.

4: Lav Trosbekendelsen med fagter (20 min.)

- Del konfirmanderne op to og to
- Del Trosbekendelsen ind i lige så mange stykker, som der er konfirmandpar ([Bilag 6](#))
- Giv konfirmandparrene hver en del af Trosbekendelsen
- Bed dem lave maks. to-tre fagter til deres del af Trosbekendelsen
- Hver del gennemgås og fagterne skrives/tegnes på tavlen
- Trosbekendelsen med fagter fremsiges som afslutning.

Andagt (20 min.):

- Salme 192: *Hil dig, Frelser og Forsoner*
- Trosbekendelsen med fagter
- Fortæl om Gud Fader, Søn og Helligånd
- Bed Fadervor
- Salme 70: *Du kom til vor runde jord*

Bilag 1

Kirkens arkitektur

Domkirken er bygget af 2,5 millioner teglsten og er bygget i en helt særlig byggestil, nemlig den gotiske. Den er bygget, så lyset kan falde ind i kirken og på den måde repræsentere det guddommelige. Hvælvingerne stræber mod himlen og gør mennesket inde i kirken meget lille i forhold til Gud.

Altartavlen

Altartavlen er lavet i Antwerpen i 1500-tallet og skulle faktisk slet ikke have stået i Roskilde Domkirke. Præcis hvornår tavlen kom til Roskilde ved vi ikke, men sandsynligvis i slutningen af 1500-tallet. Det fortælles at den oprindeligt blev opbragt af en tolder på Øresund, der opdagede at nogen

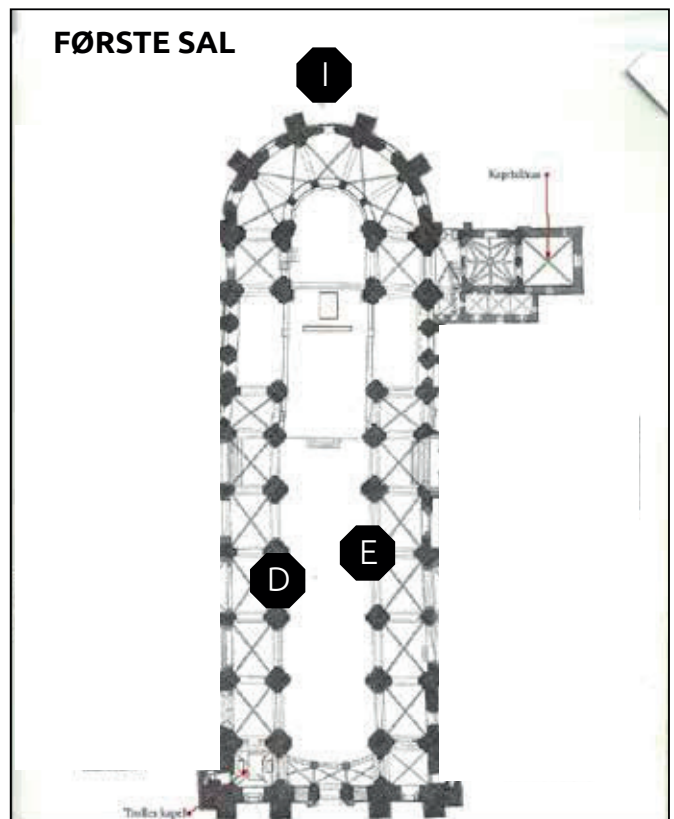
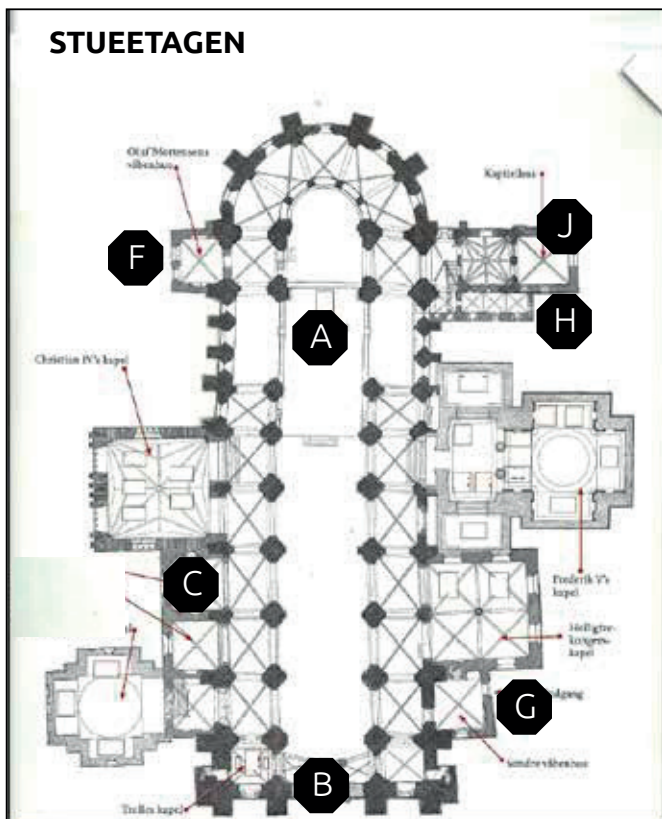
forsøgte at smugle den forbi tolden, men sandsynligvis er den anbragt i kirken af Frederik 2. Frederik 2. mente sandsynligvis at domkirken manglede en ordentlig Lutheransk altertavle, når nu kongens far, der stod bag reformationen skulle begraves i kirken. Altartavlen er således lavet efter reformationen, hvor man gjorde op med dyrkelsen af helgener og den forestiller derfor Jesus' liv og død. Der er en sjov detalje på siderne af tavlens fløje: Et mesterstempel, der forestiller en borg og to hænder. Historien er at byen Antwerpen blev grundlagt på det sted hvor en kæmpe havde signet borg. En ridder slog kæmpen ihjel, huggede hans hænder af og kastede dem i floden, deraf navnet Antwerpen, som på hollandsk betyder hånd (ant) og kaste (werpen).

Kongeporten

Kongeporten er designet af kunstneren Peter Brandes. Indersiden af porten

forestiller Jesus i Emmaus, hvor han vandrer med to disciple, der ikke genkender ham. Kunstneren vil give de besøgende det budskab, at Jesus vandrer sammen med dem, også selvom han ikke er synlig. Som kristen kan man møde Jesus overalt, også selvom man ikke kan se ham. Nederst til venstre ses brødet, som de to stråttillede hoveder bøjer sig ned imod. Kun kongelige må gå ind ad porten, mens alle må gå ud ad porten. Kongeporten er indviet af Dronning Margrethe.

Kongelogen

Christian IV's kongeloge (D) er fra omkring år 1600. Den er selvfølgelig lavet så de kongelige kunne få fred når de var på besøg i domkirken, og er udsmykket med syv kvindefigurer, som skal repræsentere: Tro, Håb, Kærlighed, Klogskab, Styrke, Retfærdighed, Mådehold.

(nævn evt. de tre første, som symboliseres ved korset, ankeret og hjertet, og spørg om de kan nogle af de fire andre)

Logen bruges ikke længere. Domkirken er kendt for sine kongegrave. Der ligger næsten 40 konger og dronninger begravet, og en dag ska Dronning Margrethe d. 2. også ligge herinde. Hendes gravmæle står nede i Sct. Birgittas Kapel.

Orglet

Nogle dele af orglet (E) er helt tilbage fra Middelalderen, men det meste af det er fra 1550'erne. Det er godt nok restaureret rimeligt meget for ca. 25 år siden, men det er stadig lidt vildt at tænke på, at dele af orglet er fra Dronning Margrethe I's tid, og hun døde altså i 1412!

Lidt random fact om orglet er, at noget af det er lavet i bruskarok-stil. Det hedder det fordi der er et motiv, der bliver brugt en hel del steder; nemlig en øreflip med ørebrusk. Der er fire orgler i kirken. Med reformationen blev det en vigtig del af gudstjenesten, at menigheden kunne synge med.

Indgangene

Der er oprindeligt tre våbenhuse i domkirken: Et for kvinder, et for mænd og et for gejstlige. Søndre våbenhus var for mænd, nordvestre (som nu er forrum til c9s kapel) til kvinder og nordre våben var for de gejstlige.

Nordre Våbenhus (F): I de små prydårne er der indrettet tolv murede fuglereder. Der bor bare ikke nogle fugle i dem, men sådan er naturen ikke altid til at forudse.

Søndre Våbenhus (G): Det er ikke lykkedes os at finde så meget som eneste god historie om Søndre Våbenhus! *(spørg evt konfirmanderne om de ved noget om våbenhuse)*

Køkkenporten (H): Sidder i Kapitelhuset, som er domkirkens ældste tilbygning, der stammer fra 1300-tallet. Den er bygget i store teglsten, der kaldes munkesten og har fungeret som møderum for præsterne ved domkirken. Da kongen ville indkræve domkirkens altersølv for at betale for en krig mod svenskerne, forsøgte man at skjule sølvet for kongen ved gemme det i skorstenen i Kapitelhuset.

Absalonsbuen (I): Den blev bygget i 1200-tallet, så biskoppen nemmere kunne komme over i kirken. Der er en hemmelig dør inde i Landemodesalen, der fører ind til den.

Ruderne og det store trækors

Der har tidligere været farvet glas i ruderne. De er sandsynligvis sprængt pga. varme ved en brand i domkirken i 1443. Det farvede glas blev fundet i en etageadskillelse, da man byggede dronningetrappen om. Dronningens kjole fyldte nemlig så meget, at hun ikke kunne komme ned ad trappen, og det kunne man jo ikke have, så man var nødt til at udvide trappen.

Det store trækors stammer er lavet af bjælkerne fra den tidligere tagkonstruktion. Domkirken brændte i 1968, hvorefter altertavlen blev pillet ned og sendt til restaurering. I dens sted satte man midlertidigt korset op.

Bilag 1 (busaktiviteter)

Find yderligere information om Roskilde Domkirke her:
<https://roskildedomkirke.dk/besoeg>

Forslag til busaktiviteter

1. Forklar ordet uden at sige det i to-tre trin.

Print eller skriv udvalgte ord fra trosbekendelsen fx djævlén, jorden, født, pint, korsfæstet, død, opfaret, kirke. Sørg blot for at have et lige antal ord, så begge hold får lige mange chancer. konfirmanderne deles i to hold. En fra det første hold trækker et ord og skal nu få holdet til at sige det ord ud fra reglerne for første runde. Præst/underviser må gerne hjælpe i nødvendigt omfang.

Kan eget hold ikke gætte ordet, får det andet hold chancen. Herefter kommer der en fra det andet hold op og trækker et nyt ord. Man skiftes til alle ord er brugt i første runde. Så begynder man forfra med de samme ord, men med reglerne for anden runde.

- **a.** Første runde: sig evt. stykket fra trosbekendelsen men spring det pågældende ord over.
- **b.** Anden runde: forklar ordet med ord uden at sige det.
- **c.** Tredje runde: mim det. (hvis det kan lade sig gøre ellers kan det gøres hjemme en anden gang).

2. Syng salmer - lav gerne et lille salmehæfte hjemmefra. Man kan også lave aktiv læsning af salmevers, hvis konfirmanderne er vant til det.

3. Øv fadervor og trosbekendelsen - man skal sige næste ord, når præsten peger på en

4. Banko over trosbekendelsens led:

hver konfirmand (eller to og to) får en bankoplade og en blyant. Undervejs krydser de felterne af, som de ser tingene. Når man har en række, to rækker og en plade, rækker man hånden op. Man må gerne undervejs hjælpe hinanden og stille opklarende spørgsmål til ordene.

Til sidst eller først kan man enten forklare eller bede konfirmanderne gætte farvekoderne. Hvorfor har nogle ord en farve, mens andre har en anden, hvad er sammenhængen?

5. Ordtagfat:

Den første person siger et ord, for eksempel kirke. Den næste skal finde på et ord, der passer til – for eksempel "bygning". Det tredje ord skal passe til "bygning" (bygningssarkitekt – arkitekt-skole) osv. Det gælder om at lave en lang ordkæde.

Bilag 1 fortsat (bankoplade)

Had	Træ	Kors	Fællesskab	Barn
Vind	Forfald/død	Sol/måne/stjerne	Kirke	Dyr
Hårde ord	Himlen	Hjælpssomhed	Uvenner	Nyt liv/ ny chance

Bilag 3

Den apostolske Trosbekendelse

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv.

Bilag 4

Svære ord i Trosbekendelsen

Hvad betyder: - sæt ring om 1, X eller 2.	1	X	2
Undfanget	Blive gravid	Slippe løs	Arrestere
Enbåren	Båret af en	Det eneste barn	Enhjørning
Forsage	Være skyld i	Sige nej til	Sige først
Almægtig	Har magt over alt	Veje mest	Født i en stald
Kristus	En blomst, der stikker	En rundkreds	Bruges om en ventet konge
Opstanden	Ballade	Stået op fra de døde	Vågen
Nedfaret	At få et barn	Være bedstefar	Rejst ned
Dømme	Ikke så kvik	Afgøre godt og ondt	Hælde ud
Almindelig	For alle	Kedelig	Noget, der kan spises
Synder	Mod syd	Noget man ser	De dårlige ting, man gør

Bilag 5

Spørgsmål til Trosbekendelsen

Hvilke "personer" er med?

- Fra den almindelige verden
- Fra den guddommelige verden

Hvilke steder er med?

- Fra den almindelige verden
- Fra den guddommelige verden

Hvordan viser Gud sig?

Hvilke bibelske fortællinger bliver der henvist til?

- Fra Det gamle Testamente
- Fra Det nye Testamente

Bilag 6

Trosbekendelsen i dele

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.

**Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre,
som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus,
korsfæstet, død og begravet,
nedfaret til dødsriget,
på tredje dag opstanden fra de døde,
opfaret til himmels,
siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd,
hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.**

**Vi tror på Helligånden,
den hellige, almindelige kirke,
de helliges samfund, syndernes forladelse,
kødets opstandelse
og det evige liv.**

Bilag 7

En legende – Fodspor i sandet

En mand døde og kom i himlen.

Vor Herre tog selv imod ham og talte venligt med ham. Under samtalen spurgte Vor Herre ham, om han havde lyst til at se tilbage på sit liv.

Det ville han gerne. Det var ligesom at se en film. Han så hele sit liv, både det onde og det gode, både det lyse og det mørke. Men efterhånden som han så, var der en bestemt ting, han lagde mærke til:

I alle de gode og lyse dage var der hele tiden to sæt fodspor ved siden af hinanden, hans egne og så Vor Herres. Men i de mørke og onde dage var der kun eet sæt fodspor.

"Herre", sagde han, "der er noget, jeg må spørge dig om. Når jeg ser de lyse og gode dage, jeg har oplevet, ser jeg hele tiden to sæt fodspor, mine egne og så dine. Du har fulgt mig hele tiden. Men ser jeg de onde og mørke dage, jeg har oplevet, da ser jeg kun eet sæt fodspor. Hvordan kan det dog være? Hvorfor forlod du mig?"

Vor Herre svarede: "Menneskebarn, der er noget, du ikke har fattet. I de lyse og gode dage fulgte jeg dig. Men i de mørke og onde dage, da bar jeg dig!"

*Fra Folkekirkens konfirmandcenter
En legende genfortalt af Hans Åge Mink.*

Bilag 8

Manglende ord i Trosbekendelsen

Vi _____ og alle hans _____
og alt hans _____.

Vi tror på _____, den _____,
himlens og jordens _____.

Vi tror på _____, hans _____ Søn,
vor _____, som er _____ ved
Helligånden, født af _____,
_____ Pontius Pilatus, _____, _____ og
begravet, nedfaret til _____, på _____ dag
_____ fra de døde, opfaret til _____,
siddende ved Gud _____, den Almægti-
ges, _____ hånd, hvorfra han skal _____ at
_____ levende og døde.

Vi tror på _____, den _____,
almindelige kirke, de _____,
_____ forladelse, kødets _____ og
_____ liv. _____.

Helligånden som puslespil

